

18. 12. 2014

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Střídavá péče ve světle současné judikatury

Střídavá péče, v současné době velmi diskutované téma, jenž na sebe díky nedávné judikatuře Ústavního soudu, strhlo nemalou pozornost napříč celou veřejností. Na jedné straně vzrůstající naděje otců, na prosazení svého práva podílet se rovnou měrou na péči o své děti, na druhé straně pak obava matek z omezení jejich výlučné péče.

Tento dlouhodobě vleklý soubor práv obou rodičů, o to kdo se bude podílet větší měrou na péči a výchově dětí, se tak Ústavní soud pokusil v rámci své nejnovější judikatury jednou pro vždy vyřešit. Není to právo otce a ani právo matky, ve prospěch kterého by měly obecné soudy dle názoru Ústavního soudu rozhodovat, nýbrž primární zájem dítěte, který spočívá v právu dítěte na péči obou rodičů.

Samotný institut střídavé péče je upraven již v ust. § 907 odst. 1) zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník, jež uvádí, že: *„Soud může svěřit dítě do péče jednoho z rodičů, nebo do střídavé péče, nebo do společné péče; soud může dítě svěřit i do péče jiné osoby než rodiče, je-li to potřebné v zájmu dítěte. Má-li být dítě svěřeno do společné péče, je třeba, aby s tím rodiče souhlasili.“* Uvedené ustanovení občanského zákoníku tak vedle péče výlučné a péče společné do českého právního řádu zakotvuje i péči střídavou. Předpoklady jejího uložení, však v zákoně zcela absentují. Posouzení toho, zda jsou v konkrétním případě dány veškeré důvody pro svěření dítěte do střídavé péče obou rodičů, tak do nedávné doby záviselo především na úvaze obecných soudů, jejichž rozhodování nebylo konstantní a mnohdy ani nekorespondovalo s nejlepším zájmem dítěte.

Zásadní zvrat do této problematiky přináší nejnovější judikatura Ústavního soudu, přičemž mezi stěžejní nálezy Ústavního soudu patří především nálezy Ústavního soudu ve věci **sp.zn. ÚS 2482/13** ze dne 26.5.2014, nálezy Ústavního soudu ve věci **sp.zn. I ÚS. 1506/13** ze dne 30.5.2014 a konečně i nálezy Ústavního soudu **sp.zn. I. ÚS. 3216/13** ze dne 25.9.2014.

Již v prvním z výše uvedených nálezů Ústavního soudu, a sice v nálezu ve věci sp.zn. ÚS 2482/13 ze dne 26.5.2014, Ústavní soud judikoval, že: **„V případě rozhodování o svěření dítěte do střídavé výchovy rodičů, je třeba vycházet z premisy, že zájem dítěte je, aby bylo především v péči obou rodičů. Z toho plyne, že pokud jsou oba rodiče způsobilí dítě vychovávat, pokud oba mají o jeho výchovu zájem a pokud oba dbali kromě řádné péče o jeho výchovu po stránce citové, rozumové a mravní, svěření dítěte do střídavé péče by mělo být pravidlem, zatímco jiné řešení je výjimkou, který vyžaduje prokázání, proč je v zájmu dítěte právě toto jiné řešení. Obecné soudy tak nemohou střídavou péči vyloučit z důvodu, že s tímto způsobem výchovy jeden z rodičů nesouhlasí, protože chce mít dítě ve výlučné péči.“**

Za účelem sjednocení rozhodovací praxe obecných soudů Ústavní soud ve výše uvedeném judikátu

dovodil následující čtyři kritéria, jejichž naplnění je pro svěřením dítěte do střídavé péče rodičů nezbytné, přičemž jsou - li tato kritéria bezesbytku naplněna, je střídavá péče prioritním způsobem řešení, v jejíž prospěch by měly obecné soudy rozhodovat. Mezi tato kritéria patří:

- existence pokrevního pouta mezi dítětem a o jeho svěřením do péče usilující osobou
- míra zachování identity dítěte a jeho rodinných vazeb v případě jeho svěřením do péče té které osoby
- schopnost osoby usilující o svěřením dítěte do péče zajistit jeho vývoj a fyzické, vzdělávací, emocionální, materiální a jiné potřeby
- přání dítěte

Vedle výše uvedeného judikátu je třeba dále poukázat na nález Ústavního soudu ve věci **sp.zn. I ÚS. 1506/13** ze dne 30.5.2014, v němž se Ústavní soud vedle principu přednostního ukládání střídavé péče, zabýval i dalším hlediskem, jenž je třeba v rámci rozhodování o uložení střídavé péče posoudit, přičemž dospěl k názoru, že ani vzdálenost mezi bydlišti obou rodičů, není důvodem, který by střídavou péči a priori vylučoval. Ústavní soud v daném nálezu uvedl, že: **„Z ústavněprávního hlediska neobstojí poukaz stěžovatelky na velkou vzdálenost mezi bydlišti obou rodičů, neboť toto hledisko samo o sobě není dle názoru Ústavního soudu důvodem, který by a priori vylučoval vhodnost střídavé výchovy nezletilého dítěte. Při posuzování tohoto hlediska je naopak třeba přihlídnout k dalším okolnostem daného případu, zejména pak k tomu, zda dítě není převozem a pobytem ve zcela odlišném prostředí příliš fyzicky či psychicky zatěžováno (čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte - sdělení č. 104/1991 Sb.) a zda je v možnostech rodičů ve stanoveném intervalu tuto vzdálenost překonávat.“**

V neposlední řadě je pak třeba zmínit i nejnovější nález Ústavního soudu ve věci sp.zn. I. ÚS. 3216/13 ze dne 25.9.2014, jenž poskytuje na danou problematiku pohled ze strany práv rodičů na péči o dítě. Jak Ústavní soud v předmětném nálezu uvádí: **„Je nutno vycházet z premisy, že na péči o děti mají zásadně stejné právo oba rodiče. Toto právo je plně naplněno tehdy, pokud každý rodič má možnost o dítě pečovat po stejnou dobu jako rodič druhý. Případné odchylky od tohoto pravidla musí být odůvodněny ochranou nějakého jiného, dostatečně silného legitimního zájmu.“**

Je zřejmé, že tento nový a do značné míry i kontroverzní názor Ústavního soudu, jenž ve své nejnovější judikatuře v rámci dané problematiky Ústavní soud vyjádřil, budí u veřejnosti rozporuplné reakce, a to především s ohledem na onu otázku, zda je skutečně v nejlepším zájmu dítěte svěřením do střídavé péče obou rodičů. Střídavá péče představuje pro dítě nepopiratelný zásah do jeho života, spočívající ve střídání domovů, školy i kamarádů. Je však otázkou, jak velký zásah do života dítěte potom představuje případné odcizení či ztráta jednoho z rodičů, způsobená jeho svěřením do výlučné péče pouze jednoho z rodičů, přičemž je zcela nepochybné, že se jakkoliv široce upravený styk rodiče s dítětem, nemůže rovnoměrně stanovené střídavé péči obou rodičů vyrovnat.

JUDr. David Řezníček, LL.M.

Mgr. Alena Hejná

[Řezníček & Co. s.r.o., advokátní kancelář](#)

U Černé věže 66/3
370 01 České Budějovice

Tel.: +420 386 323 247

Fax: +420 383 839 361

e-mail: recepce@reznicek.cz

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Posouzení shody dle AI Act - zkušenosti z praxe](#)
- [Začínají soudy zohledňovat náklady podnikatelů při plnění právních povinností v oblasti e-commerce?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 35: Ručení za dluhy z podnikání u OSVČ a s.r.o.](#)
- [Bezpilotní systémy vlastní konstrukce v kategorii Specific: regulatorní požadavky a praktické aspekty](#)
- [Nefungující rozsah péče o dítě. Cesta přes využití terapie a dalších opatření podle ustanovení § 503 zákona o zvláštních řízeních soudních](#)
- [De iure traktor, de facto nákladní vozidlo, už ne tolik výhodná dualita](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Pokuta 32 mil. EUR pro Dacia/Renault - evropské soutěžní úřady tvrdě došlapují na no-poaching. Měla by Vaše společnost být na pozoru?](#)
- [Rozdělení společného jmění manželů v případech výdělečné činnosti pouze jednoho z manželů](#)
- [Oběť znásilnění má nárok na peněžitou satisfakci](#)
- [Digitalizace AML povinností: jak technologie mění plnění povinností pro tisíce povinných osob](#)